

РІВНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ДУБЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД «ДУБЕНСЬКА ГІМНАЗІЯ
«ПРЕМУДРІСТЬ»

Номінація: «Початкові класи»

Г. Матвійчук, О. Бороденко

**Формування духовних
цінностей учнів на уроках
математики
в новій українській школі**

Матвійчук Г.Л., Бороденко О.В. Навчально-методичний посібник. ПЗ
«Дубенська гімназія «Премудрість» – Дубно, 2021 – 84 с.

У навчально-методичному посібнику на основі дослідження та аналізу досвіду роботи вчителів початкових класів розкривається наскрізний процес виховання, який формує духовно-моральні цінності, досліджуються методи та прийоми формування математичної компетентності в умовах НУШ. У посібнику вміщені матеріали до уроків математики, що містять біблійну інтеграцію.

Рекомендовано вчителям початкових класів закладів загальної середньої освіти, педагогічних працівників позашкільної освіти для використання в практиці роботи.

Схвалено методичним об'єднанням приватного закладу
«Дубенська гімназія «Премудрість» (протокол №3 від
27.01.2021 р.)

ЗМІСТ

I.	Формування духовно-моральної особистості підростаючого покоління в умовах компетентнісного навчання.....	5
II.	Розвиток ключових компетентностей на уроках математики.....	9
	1. Математична компетентність як ключова складова на уроках НУШ.....	9
	2. Формування життєвих компетентностей учнів на уроках математики в новій українській школі.....	12
III.	Матеріали до уроків математики.....	15
	1-й клас. Лічба. Правила лічби. Геометричні фігури.....	15
	1-й клас. Числа першого десятка. Додавання і віднімання в межах 10. Урок узагальнення та систематизації знань.....	23
	1-й клас. Лічба десятками. Утворення двоцифрових чисел з десятків та одиниць. Задачі на знаходження остачі.....	35
	2-й клас. Час. Дні тижня.....	43
	2-й клас. Закріплення знань учнів. Дії з числами.....	58
	2-й клас. Віднімання числа 13.....	70
IV.	Висновки.....	79
	Список використаних джерел.....	81

I. Формування духовно-моральної особистості підрастаючого покоління в умовах компетентнісного навчання

СЬОГОДЕННЯ ставить перед закладами освіти все нові і нові виклики, збільшується кількість методів та прийомів роботи з підрастаючим поколінням, урізноманітнюються форми роботи. Розбудова національної системи освіти в Україні, її докорінне реформування спрямовані на вирішення проблем, що зумовлюють необхідність відтворення та розвитку інтелектуального, духовного потенціалу народу, виходу вітчизняної науки, техніки, культури на світовий рівень. Тому надзвичайно гостро постає важливе і невідкладне завдання виховання дитини, особистості, здатної критично мислити, працювати в команді, творити й щасливо жити. Сьогодні першочерговим завданням закладів освіти є виховання дітей та молоді, формування в них системи цінностей і духовних пріоритетів, а важливим соціальним замовленням держави — впровадження системи духовно-морального виховання дітей і молоді на засадах загальнолюдських і національних цінностей. [1, 3, 7]

Існує достатньо визначень духовності та моральності.

Духовність — це сила, яка впливає на душу людини, хвилює її, захоплює та надихає на активність. [5, 3]

Духовність — це одухотвореність, ідеальні, релігійні, моральні аспекти світорозуміння, тоді як бездуховність — відсутність високих соціальних, культурно-моральних якостей, естетичних потреб, переважання суто біологічних інстинктів. [8]

Причини духовності та бездуховності приховані в характері родинного й суспільного виховання, системі наших ціннісних орієнтацій особистості; економічної, політичної, культурної

ситуації в країні. Якщо бездуховність стає масовою, людям стають байдужі такі поняття, як честь, совість, особиста гідність, то в такого народу немає шансів посісти своє гідне місце у світі. [5]

Сучасна освіта повинна мати випереджувальний характер, бути гнучкою, відкритою системою, забезпечувати можливості для духовного, інтелектуального, фізичного, соціального, морального розвитку всіх громадян України, її перетворювальна роль має сформувати суспільство, яке постійно навчається. Виховний процес має бути, як визначається у Концепції «Нова українська школа», невід'ємною складовою всього освітнього процесу та орієнтуватися на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), а також зазначається, що «найосвіченіша людина може стати найгіршим злочинцем, якщо не розуміє і не поділяє загальнолюдські цінності. Нова українська школа буде формувати ціннісні ставлення і судження, які служать базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії із суспільством»

Пріоритети у вихованні компетентної особистості визначаються відповідно до актуальних завдань і перспектив розвитку українського суспільства, позитивної соціалізації особистості та з урахуванням вікових можливостей учнів і специфіки організації виховного процесу в закладі освіти; пов'язуються з реалізацією прав і обов'язків учасників виховного процесу як активних членів громадянського суспільства. [10, 3, 8]

Стосовно виховного процесу, за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, ми розуміємо компетентність як готовність і здатність особистості чинити морально на основі цінностей, світоглядних орієнтирів, етикету: усвідомлювати необхідність моральної поведінки, розуміти причинно-наслідкові зв'язки своїх дій, уміти обґрунтувати і цивілізовано

відстоювати свою позицію, приймати зважені моральні рішення, виявляти відповідальність, брати на себе обов'язки та протистояти аморальним впливам. Тому повернення до християнських основ у створенні нового освітнього простору є необхідним процесом, а не принципово новою парадигмою, відродженням загубленого педагогічного досвіду, адже українське шкільництво за радянських часів завжди було глибоко християнським, а Церква і релігія посідали у ньому основне місце. Так, українська гілка педагогіки, побудованої на християнських засадах, розпочалася від княгині Ольги, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха й знайшла гідних продовжувачів в особах О. Духновича, Лаврентія і Стефанія Зизаніїв, М. Смотрицького, К. Ставровецького, С. Оріховського, Ф. Прокоповича, П. Юркевича, Т. Шевченка, Г. Сковороди, К. Ушинського, Лесі Українки, І. Франка, а пізніше — Г. Ващенка, Б. Грінченка, М. Грушевського, С. Русової та багатьох інших українських педагогів, які навіть у найважчі для України часи дбали про духовно-моральне становлення особистості, а через неї — цілої нації.

Про корисні для створення оптимального освітнього середовища особливості християнства свідчить виступ відомого галицького педагога Юліана Дзеровича на Першому українському педагогічному конгресі ще у 1935 р., який зазначав: а) християнство найбільше відповідає вдачі і характеру нашого народу; б) тільки християнські основи освіти можуть будувати характери, що служитимуть Батьківщині; в) християнство забезпечує людині здатність сприймати морально-етичні норми як цілісну систему ідеалів, віра в які забезпечує їх дієвість; г) християнство несе в собі основи демократичного світогляду (визнає гідність людини й рівність всіх перед Богом тощо); д) християнство веде до гармонії духовного і тілесного в людині [4, с. 4-5].

Тому, крім оволодіння низкою життєво важливих компетентностей особистості, варто не забувати про формування вищих

духовно-моральних цінностей, бо коли в пріоритеті — матеріальні, вузько егоїстичні потреби (цінності-засоби), молодь стає особливо уразливою. При найменшій загрозі своєму матеріальному благополуччю вона втрачає сенс життя, адже вважає матеріальні блага основною цінністю, а матеріальне, тілесне життя — основною формою існування. При цьому такі моральні цінності, як любов, доброзичливість, чуйність, щирість, справедливість, сприймаються як другорядні чинники у задоволенні матеріальних Его-потреб.

Інструментарієм у цьому може стати звернення до християнських основ духовно-морального розвитку особистості. Так, уже через другу головну Божу заповідь — «Люби ближнього твого, як самого себе» — успішно вирішується одна із проблем побудови нового рівня міжособистісної взаємодії, встановлення дружніх, партнерських відносин між педагогом і здобувачем освіти.

Однак більшість педагогів, навіть усвідомивши значний освітній потенціал християнської педагогіки, дещо насторожено ставиться до релігійного аспекту у створенні нового освітнього середовища. Тому, враховуючи світське спрямування освіти, варто звертатися до християнських освітніх традицій хоча б на філософсько-світоглядному рівні.

II. Розвиток ключових компетентностей на уроках математики

1. Математична компетентність як ключова складова на уроках НУШ

Головна ідея Нової української школи — компетентнісне навчання. Це означає, що учні не просто будуть набувати знання, а вчитимуться використовувати їх на практиці й опанувати навички.

Як зазначено в Законі України «Про освіту», компетентність — це динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Тобто, формується ядро знань, на яке накладатимуться вміння, як користуватись цими знаннями, цінності та навички, що знадобляться випускникам української школи в професійному та приватному житті.

Серед предметних компетентностей, якими має оволодіти молодший школяр, виокремлено математичну компетентність, що визначається як особистісне утворення, що характеризує здатність учня створювати математичні моделі процесів навколишнього середовища, застосовувати досвід математичної діяльності під час розв'язування навчально-пізнавальних та практично зорієнтованих задач, необхідних для самореалізації учнів у швидкозмінному світі. Це вміння бачити та застосовувати математику в реальному житті, розуміти зміст і метод математичного моделювання, вміння будувати математичну модель, досліджувати її

методами математики, інтегрувати отримані результати (за Сергієм Раковим).

Математичні компетентності формуються в учнів через:

- ✓ побудову і дослідження найпростіших математичних моделей реальних об'єктів, процесів і явищ;
- ✓ оволодіння необхідною оперативною інформацією для розуміння постановки математичної задачі;
- ✓ оволодіння технікою обчислень;
- ✓ вироблення умінь проектувати і здійснювати алгоритмічну та евристичну діяльність на математичному матеріалі;
- ✓ вироблення умінь працювати з формулами;
- ✓ вироблення умінь будувати і читати графіки;
- ✓ вироблення умінь класифікувати і конструювати геометричні фігури на площині і у просторі;
- ✓ вироблення умінь оцінювати шанси настання тих чи інших подій, міру ризику під час того чи іншого рішення, обирати оптимальний варіант.

Конструюючи кожен урок, вчитель враховує різні чинники, що впливають на розвиток уроку, створюю проблемну ситуацію, що стимулює інтерес до вивчення конкретного матеріалу, застосовую різні методи і прийоми: проблемний виклад, пошуковий, дослідницький, евристичний, використовує елементи «Ментальної арифметики», роботу з текстом підручника, пошук фактів, асоціативний ряд, вивчення таблиць, графіків, перегляд відеосюжетів, спілкування, математичні диктанти, ребуси, головоломки.

Але, навчаючи математики, вчителі повинні пам'ятати: «Хто встигає в науках, але відстає в добрих справах моралі, той більше відстає, ніж встигає», — як зауважував давньоримський філософ Сенека більше ніж дві тисячі років тому. Зі свого боку

Іван Дмитрович Бех, професор, заслужений діяч науки і техніки України, стверджує, що сьогодні «морально-духовна вихованість підростаючої особистості є пріоритетною метою всієї освітньої системи». Тому кожен урок математики має містити в собі виховний зміст, який найкраще реалізується через впровадження біблійної інтеграції. Адже «Цілий світ — це одна велика Божою рукою написана книга, що на кожній сторінці подає глибокий зміст.» (Т. Пеш).

2. Формування життєвих компетентностей учнів освіти на уроках математики в новій українській школі

*Перед людиною є три шляхи до пізнання:
шлях мислення — найбільш благородний,
шлях наслідування — найбільш легкий і
шлях особистого досвіду — найбільш важкий.*

.....
Конфуцій

ЗДІЙСНЮВАТИ зв'язок навчання з життям означає: — поєднувати вивчення основ наук з різними видами праці, в якій учні самі створюють ті чи інші, нехай найменші, цінності для колективу, школи, суспільства;

- актуалізувати в процесі засвоєння знань, навичок і умінь та в процесі суспільно корисної праці учнів їх життєвий досвід, спиратися на нього, науково-популярно висвітлювати його.

У житті, в практичній діяльності, в процесі застосування знань людина перевіряє їх правильність, розвиває мислення. Серед цілей вивчення математики можна виділити такі рівноправні аспекти:

- оволодіння учнями комплексом знань, умінь і навичок, необхідних у повсякденному житті та майбутній трудовій діяльності, достатніх для оволодіння іншими галузями знань і забезпечення неперервної освіти;
- формування в учнів уявлень про ідеї та методи математики та її роль у пізнанні дійсності;
- наукового світогляду, життєвих компетентностей.

Життєтворча компетентність — одна з найважливіших компетенцій особистості, вона забезпечує здатність самостійно, свідомо і творчо визначати (проекувати) і здійснювати власне життя. Найвищим рівнем розвитку життєтворчої компетентності та життєвої компетентності є духовна компетентність. Духовна компетентність — це сукупність духовних здатностей людини, які:

- обумовлюють її спроможність до самопізнання, саморозвитку, самореалізації та самоконтролю;
- виражають її мораль (сукупність прийнятих нею моральних норм) та моральність (здатність до власного морального пошуку), спроможність шукати сенс свого життя, формувати свої життєві принципи та цінності.

Цікавим і перспективним є такий спосіб демонстрації зв'язку математики з іншими науками, як проведення інтегрованих уроків. Такі уроки сприяють встановленню логічних зв'язків між предметами, попереджають формалізм у знаннях. Наприклад, уроки математики можна інтегрувати з уроками трудового навчання в такому поєднанні: «Формули. Побудова креслень одягу», «Одиниці маси. Робота з харчовими продуктами. Приготування страв»; з уроками природознавства: «Симетрія. Симетрія в природі»; з уроками основ християнської етики, які допомагають зрозуміти, якими Господь Бог задумав і створив Усесвіт, тощо.

Інтегровані уроки мають яскраво виражену прикладну спрямованість і тому викликають незаперечний пізнавальний інтерес учнів. Задача має демонструвати практичне застосування математичних ідей і методів та ілюструвати матеріал, що вивчається на певному уроці, містити відомі або інтуїтивно зрозумілі учням поняття й терміни, а також реальні числові дані, що не ведуть до громіздких обчислень. А також умова задачі може здійснювати

виховний вплив на учнів: виховувати милосердя, щедрість, любов до ближнього, турботу про людей тощо. За таких умов використання прикладної задачі, складеної на матеріалах суміжних предметів, біблійній інтеграції, може дати потрібний педагогічний ефект. Якщо сучасний вчитель математики у процесі навчання шкільного курсу акцентує увагу учнів на зв'язок математики з життям, то він викликає у дітей інтерес до навчання, добитися формування таких важливих рис характеру як послідовність у роботі, наполегливість, акуратність, увагу, критичне ставлення до своєї роботи й роботи своїх товаришів, кмітливість, чесність, колективізм, любов до праці, культури письма й усної мови.

Щоб підготувати учнів до життя, суспільно-корисної праці, на думку О.Я. Савченко, школа повинна особливу увагу звертати на ті питання програми, з якими можуть зустрічатися її вихованці в житті. У цьому полягають і практичні цілі навчання математики.

Підвищенню ефективності навчання математики сприяє розв'язування задач практичного змісту. Звернення до прикладів із життя, навколишньої дійсності та вічно-живої книги Біблії полегшує вчителю організацію цілеспрямованої навчальної діяльності учнів.

III. Матеріали до уроків математики

Математика. 1 клас.

*Відповідно до типової освітньої програми, розробленої
під керівництвом Р.Б. Шияна*

Тема. Лічба. Правила лічби. Геометричні фігури.

Очікуванні результати:

Учень/учениця:

- з увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі (погоджується або не погоджується, виконує певні дії у відповідь на прохання чи відповідно до інструкції) [2 МОВ 1-1.1-1];
- підтримує аргументами власні думки або спростовує їх [2МОВ 1-1.6-5];
- лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу (розташовані послідовно, по колу, хаотично) [2 МАО 1-4.2-1];
- визначає істотні, спільні та відмінні ознаки об'єктів навколишнього світу [2 МАО 1-4.1-1];
- об'єднує об'єкти у групу за спільною ознакою [2 МАО 1-4.1-3];
- встановлює відносно розміщення об'єктів на площині та у просторі (лівіше, правіше, вище, нижче тощо), використовуючи математичну мову [2 МАО 4-4.4-1];
- розрізняє геометричні площинні та об'ємні фігури за їх істотними ознаками [2 МАО 4-4.5-1];

- встановлює відносне розміщення об'єктів на площині та у просторі (лівіше, правіше, вище, нижче тощо), використовуючи математичну мову [2 MAO 4-4.4-1];
- відтворює досліджувані геометричні форми (вирізає, наклеює, малює, моделює та ін.), використовуючи для цього не лише готові геометричні фігури, а й упізнані у предметах навколишнього світу [2 MAO 4-4.5-2];

ЗМІСТ УРОКУ

I. Вступна частина

Організація класу до уроку.

*Ось покликав вже дзвінок
Учнів класу на урок.
Будем разом міркувати,
Рахувати і писати.
Перш, ніж будемо сідати,
Слід молитву промовляти!*

Загальна молитва перед початком уроку.

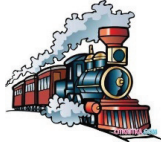
А правилом на сьогоднішній наш урок буде вірш: «Діти, будьте слухняні... у всьому...» Кол. З: 20.

II. Основна частина

1. Повідомлення теми й мети уроку.

Вчитель. Кожного дня ми відправляємося з вами у подорож по країні знань. Перш ніж вирушити в дорогу, нам потрібно вибрати транспорт (на дошці малюнки автомобіля, потяга, літака і ковчега). На чому б ви хотіли подорожувати?

— У нас є декілька варіантів. Але перш ніж визначитись остаточно давайте подивимося, яка у нас погода? *(На дощі хмарка з краплинками дощу)*

— Падає дощ. Звичайно від дощу можна сховатися в будь-якому з цих видів транспорту. Але сьогодні вранці, читаючи Біблію, я дізналась, що колись дощ падав аж 40 днів і 40 ночей. Це багато чи мало? *(Відповіді учнів)*

— За таких умов, що ми виберемо? *(Ковчег)*

— Скажіть, хто побудував цей корабель? *(Ной)*

— Напевне, він був великим математиком, якщо зумів усе правильно виміряти і побудувати такий корабель, за допомогою плану, яким, до речі, користуються й сьогодні кораблебудувальні підприємства. Тому сьогодні разом з Ноем ми будемо вчитися лічити предмети і розрізняти геометричні фігури.

II. Усний рахунок.

- Полічіть від 1 до 10.
- Від 6 до 10.
- Від 10 до 1.
- Від 7 до 1.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Проблемна ситуація.

- Полічіть, починаючи з автомобіля, скільки видів транспорту ви бачите на дощі? *(4)*
- Полічіть, починаючи з ковчегу, скільки видів транспорту ви бачите на дощі? *(4)*

- Ми зупинили свій вибір на ковчезі. Отже, скільки видів транспорту мені потрібно забрати, щоб залишився лише ковчег? (3)
- Послухайте уривок з Біблії, Книги буття 7:13, і полічіть скільки людей зайшло до ковчегу.

«Того саме дня до ковчегу ввійшов Ной, і Сим, і Хам та Яфет, сини Ноеві, і жінка Ноева, і три невістки його з ними...» (Учитель демонструє задачу, викладаючи силуети людей у рядок). (8)

- Полічіть усіх людей справа на ліво. (8)
- Вишикуємо їх зверху вниз. Полічіть усіх, рахуючи зверху вниз. (8)
- Полічіть знизу вверху. (8)
- Полічіть спочатку чоловіків, а потім жінок. (8)
- Що ви помітили, чи змінюється результат лічби, коли ми рахуємо різними способами?

Висновок: лічити предмети можна в будь-якому порядку: зліва направо чи справа наліво; зверху вниз або знизу вверху.

2. Закріплення вивченого матеріалу. Робота в парах.

- Об'єднайтеся в пари. У вас на партах є конверти. Відкрийте їх. Хто там? (Тварини). Пригадайте, хто, крім сім'ї Ноя, подорожував ще на ковчезі?

- У Біблії написано: «Із... худоби, і з птаства, і всього, що плазує на землі, по двоє ввійшли до Ноя до ковчегу, самець і самиця, як Бог Ноеві був ізвелів». Ваше завдання, працюючи в парі, тобто по двоє, утворити пари з тварин, що є у конверті.
- Полічіть, скільки у вас є птахів? (4)
- Плазунів? (2)
- Звірів? (4)
- Скільки всього тварин?

3. Музична руханка «Бог велів Ною збудувати ковчег».

4. Робота над задачами.

- Діти, скажіть, а скільки на ковчезі було голубів? (2)
- Чому ви так вважаєте?
- Коли дощ закінчився, уся земля була вкрита водою, загинуло все, врятувалися лише ті, хто були на ковчезі.

Задача. Щоб перевірити, чи зійшла вже вода, і чи можна ступати на землю, Ной випустив 1 голубку. Скільки голубів залишилося на ковчезі?

- Скільки голубів було спочатку?
- Скільки полетіло?
- Їх стало більше чи менше?
- Як знайти відповідь на запитання задачі?

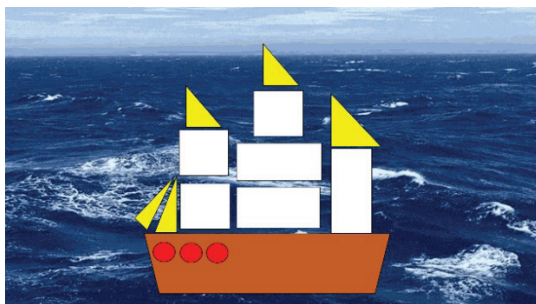
5. Робота в зошиті.

- Як потрібно сидіти під час письма.
- Пригадаємо алгоритм написання похилої палички. Починаємо писати в правому верхньому куті клітинки, ведемо похилу паличку до середини нижньої сторони клітинки.
- Пишемо в повітрі.
- Ваше завдання: написати стільки паличок, скільки людей було на ковчезі.

IV. Робота над геометричним матеріалом.

1. Фронтальне опитування.

– Розгляньте малюнок кораблика. Які геометричні фігури ви на ньому бачите?

- Скільки трикутників?
- Скільки чотирикутників?
- Скільки кругів?

2. Робота в парі.

V. Рефлексія. Самооцінювання.

- Бог урятував свій народ від потопу і пообіцяв, що більше ніколи не буде знищувати все живе на землі потопом і дав знак заповіту свого — веселку. Отож, діти, коли ви побачите в небі веселку згадайте, що з'явилась вона після великого потопу, який знищив усіх злих, грішних людей, врятувався по милості Божій лише праведний Ной із сім'єю.
- А скільки кольорів має веселка? Діти, що знаходяться справа від мене порахуйте кольори веселки від червоного до фіолетового. А діти, що сидять зліва від мене порахуйте від фіолетового до червоного? (7)
- Чому результат лічби виявився однаковим? (Тому що лічити можна в будь-якому порядку.)

— Оцініть свою роботу на уроці кубиком Lego відповідного кольору:

- червоний — «Мені було важко працювати»;
- помаранчевий — «Мені потрібна допомога»;
- жовтий — «Супер! Я виконав/виконала всі завдання»;
- зелений — «Я добре працював/працювала»;
- синій — «Я можу краще»;
- блакитний — «Дякую за урок».

(Вчитель піднімає кубик блакитного кольору.)

Математика. 1 клас.

Відповідно до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна

Тема. Числа першого десятка. Додавання і віднімання в межах 10. Урок узагальнення та систематизації знань.

Очікуванні результати:

Учень/учениця:

- лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу (розташовані послідовно, по колу, хаотично; двійками, п'ятірками, десятками) [2 МАО 1-4.2-1];
- лічить до 10 в прямому і зворотному порядку [2 МАО 1-4.2-2];
- уживає в мовленні порядкові числівники при встановленні порядкового номера об'єкта відносно іншого [2 МАО 1-1.1-1];
- читає і записує натуральні числа (1-10) та нуль — словами і цифрами [2 МАО 2-4.2-3];
- утворює натуральні числа прилічуванням і відлічуванням одиниці [2 МАО 2-4.2-4];
- порівнює натуральні числа в межах 100, позначає результат порівнювання за допомогою знаків $>$, $<$, $=$ [2 МАО 2-4.2-6];
- перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схематичний рисунок, схему, таблицю, числовий вираз [2 МАО 2-2.1-2];
- знаходить значення математичних виразів [2 МАО 2-4.3-3];

- знаходить помилки у математичних обчисленнях, усуває їх, виконуючи необхідні дії [2 МАО 2-3.4-1];
  - з'ясовує, чи існує інший шлях розв'язування проблемної ситуації (з допомогою дорослого або самостійно), робить відповідний висновок [2 МАО 2-3.2-1];
- розрізняє геометричні площинні та об'ємні фігури за їх істотними ознаками [2 МАО 4-4.5-1];
- визначає числові дані, необхідні і достатні для відповіді на конкретне запитання [2 МАО 2-2.3-1];
  - розв'язує проблемні ситуації з опорою на прості математичні моделі [2 МАО 2-2.3-2].

ЗМІСТ УРОКУ

I. Організаційний момент.

— Любі діти! Коли ми чуємо голос дзвіночка, всі заспокоюємося, займаємо свої робочі місця, де все лежить на своєму місці в очікуванні активної роботи. Тому, не гаймо часу, а швидше вирушаємо до країни математики.

II. Мотиваційний етап.

1. Забезпечення емоційної готовності до уроку.

— Ось уже декілька місяців ми з вами вивчаємо цифри і числа, подорожували суходолом і морем. Сьогодні нас чекає сходження на гору, це буде непросто, але я впевнена, що ви вже маєте достатньо знань і вмінь, щоб подолати кожен сходинку нашої подорожі і дістатися самої вершини, де на вас чекає скарб.

А якщо раптом вам стане важко, погляньте на епіграф нашого уроку: *«Просіть — і буде вам дано, шукайте — і знайдете, стукайте — і відчинять вам. Матвія 7:7»*. (Вірш висвітлений

на екрані чи дощці) Ці слова сказав Сам Господь Ісус Христос, згадайте їх, коли стане важко: просіть допомоги, невпинно шукайте відповіді на найскладніші запитання і вірте, що з Господом ви подолаєте усі труднощі.

2. Актуалізація суб'єктного досвіду і опорних знань учнів.

Бесіда.

- Чи бували ви в горах?
- Чи легко було піднятися на вершину?
- Що ви відчували, коли дивилися з вершини вниз?
- Як називалась гора, на яку ви піднімалися?
- Сьогодні, щоб повторити всі вивчені числа, перевірити, чи знаємо ми склад чисел, чи вміємо рахувати у межах 10, піднімемося на вершину гори, а як вона називається, дізнаєтеся, виконавши завдання, на першій сходинці.
(Слайд 1)

III. Повторення та закріплення вивченого.

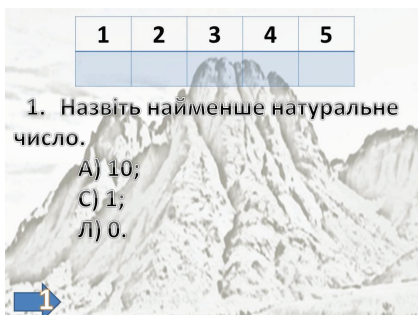
1. Усні обчислення.

– Упишіть у таблицю букву, якою позначено правильну відповідь. (Слайди 2-7)

1	2	3	4	5

1. Назвіть найменше натуральне число.

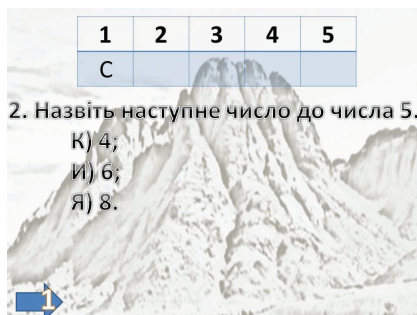
А) 10;
С) 1;
Л) 0.

1	2	3	4	5
С				

2. Назвіть наступне число до числа 5.

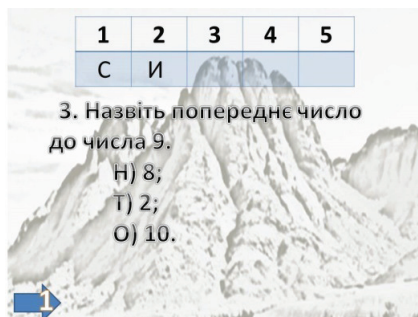
К) 4;
И) 6;
Я) 8.

1	2	3	4	5
С	И			

3. Назвіть попереднє число до числа 9.

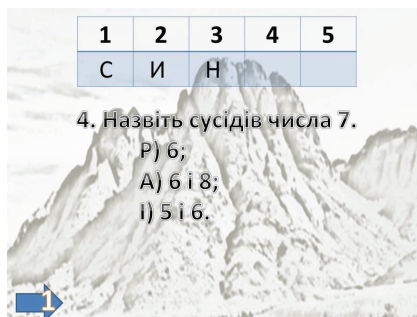
Н) 8;
Т) 2;
О) 10.

1	2	3	4	5
С	И	Н		

4. Назвіть сусідів числа 7.

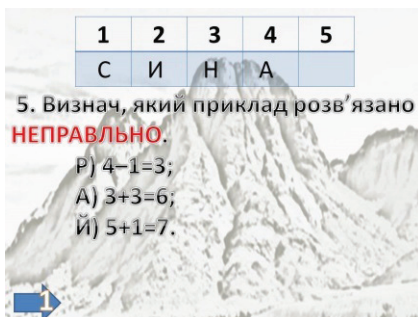
Р) 6;
А) 6 і 8;
І) 5 і 6.

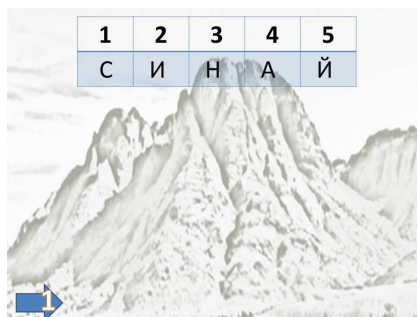
1	2	3	4	5
С	И	Н	А	

5. Визнач, який приклад розв'язано **НЕПРАВЛЬНО**.

Р) $4-1=3$;
А) $3+3=6$;
Й) $5+1=7$.

1	2	3	4	5
С	И	Н	А	Й

- Отож, гора, на яку ми піднімаємося, називається...?
(Синай)

2. Математичний диктант.

- Та в горах не так і легко знайти дорогу до вершини, тому нам обов'язково потрібно взяти з собою поводиря. А ним має бути людина, яка знає цей шлях. Щоб дізнатися його ім'я, ви маєте правильно виконати завдання математичного диктанту. Пам'ятаємо, що записуємо тільки відповідь, після кожного числа ставимо кому, а після останнього — крапку.

- Число, яке йде за числом 6.
- Число, яке йде перед числом 5.
- Перший доданок -4 , другий -1 . Знайти суму.
- Від 9 відняти 1
- Від 7 відняти 6
- До 5 додати 0.

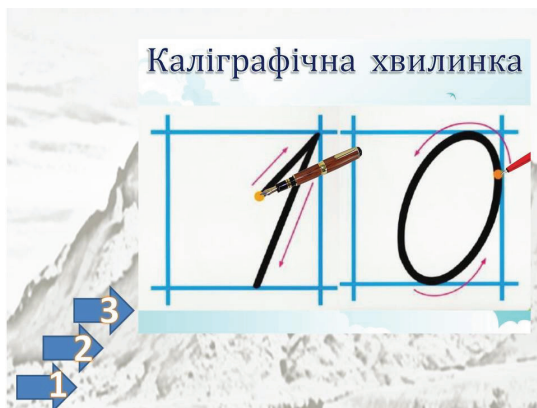
- На екрані ви бачите ключ, за допомогою якого ви дізнаєтеся, хто супроводжуватиме нас у горах. (Слайд 8)

- Замініть цифри на відповідні літери і прочитайте ім'я.
(Мойсей).

3. Каліграфічна хвилинка.

- Ми успішно подолали перші 2 сходинки. Яка сходинка йде після другої?
- На цій сходинці попрошу вас продемонструвати Мойсею, що ви не лише вправно рахуєте, але уважно й каліграфічно пишете. Ваше завдання прописати 1 рядочок числа 10. (Слайд 9)

4. Ребус. (Слайд 10)

- Ми впевнено з вами рухаємося до вершини гори Синай. У якій сучасній країні знаходиться вона? Про це ми дізнаємося розгадавши ребус.

5. Фізкультхвилинка.

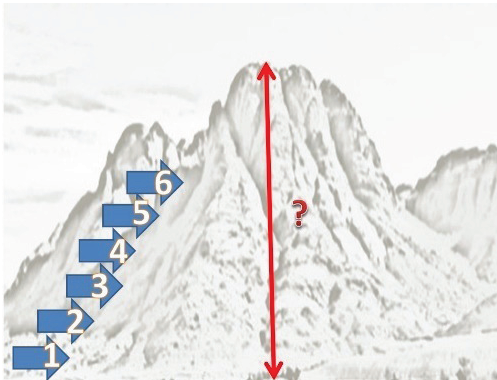
Ми пройшли вже значну частину шляху. Прийшов час зупинитися і відпочити. (Слайд 11)

6. Робота над задачами.

Робота в групах.

— Час вирушати далі. А скільки ж метрів нам слід подолати? Цікаво, яка висота гори Синай? (Слайд 12)

— Щоб дізнатися висоту гори, а це досить велике число, ви об'єднаєтеся у 4 групи, оскільки потрібно записати аж 4 цифри. Кожна група отримає задачу і розв'яже її.

Отже, перш за все, виберіть читця, який буде зачитувати умову задачі. Пам'ятайте, від злагодженої роботи всіх залежить швидкість та правильність виконання завдання.

I група.

Оленка взяла у бібліотеці 5 книг. 3 книги вона вже прочитала. Скільки книг залишилося ще прочитати Оленці?

II група.

У трамваї їхало 6 пасажирів. На зупинці вийшло 4 пасажирів. Скільки пасажирів залишилось у трамваї?

III група.

На майданчику гралося 5 хлопчиків і 3 дівчинки. Скільки всього дітей гралося на майданчику.

IV група.

Мама купила 8 кг картоплі. 3 кг картоплі вона використала для приготування вечері. Скільки кілограмів картоплі залишилося?

- Попрошу лідерів групи зачитати задачі та дати відповіді, які і будуть цифрами, що утворять число висоти гори.
(Слайд 13)

7. Порівняння чисел.

Робота на картках.

- Ми дізналися, що висота гори 2285 м. Це досить багато. Так, найвища гора наших Карпат — Говерла має висоту 2061 м, а гора Синай ще на 224 м вища. Чим далі, тим стає холодніше, вітер стає сильнішим, і він поздував у завданнях знаки порівняння $>$, $<$, $=$. Ваше завдання відновити знаки.

$2 \square 7$	$5 \square 1$
$10 \square 5$	$6 \square 6$
$0 \square 8$	$3 \square 9$

- Погляньте на екран і перевірте, чи правильно ви виконали завдання. (Слайд 14)

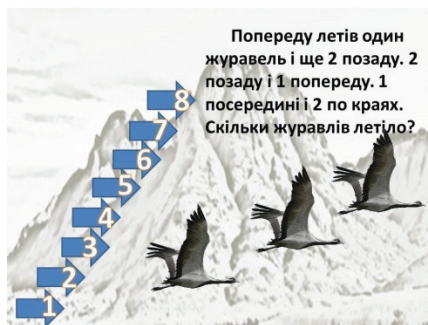

8. Задачі з логічним навантаженням.

- Вирушаючи в далеку дорогу, кожен із нас має розв’язувати непрості задачі, навчитись слухати кожне слово, логічно думати і приймати правильні рішення. Тому, далі піде лише той, хто добре пам’ятає слова Ісуса, які стали епіграфом нашого уроку: «...шукайте — і знайдете...». Як ви думаєте, про що говорив Ісус?
- І я вам бажаю бути наполегливими у пошуках істини, правильного шляху, який приведе кожного з нас

до спасіння. А на даному етапі нашого уроку пропоную знайти правильне розв'язання логічних задач.

1. Попереду летів один журавель і ще 2 позаду. 2 позаду і 1 попереду. 1 посередині і 2 по краях. Скільки журавлів летіло? (3) (Вчитель вибирає дітей-журавлів, які практично демонструють умову задачі.) (Слайд 15)

2. У мене в мішечку 2 червоні кульки і 2 зелені. Скільки кульок мені потрібно дістати, щоб серед них обов'язково була червона кулька? (3) (Слайд 16)

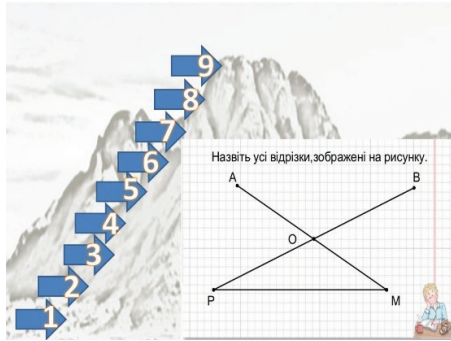

9. Робота з геометричним матеріалом.

- Ми знаходимося на передостанній сходинці нашого довгого шляху. Ще залишився невеличкий **відрізок** нашої дороги. А що таке відрізок?

Назвіть і полічіть усі відрізки, які ви бачите на малюнку. (Слайд 17)

IV. Підсумок уроку. Рефлексія. Самооцінювання.

- Ось усі разом із Мойсеєм на вершині гори Синай. Коли я була маленька, то думала, що чим вище я вибіжу на горбок, тим ближче буду до Бога. Лише потім зрозуміла, що Бог є скрізь, а головне, щоб він був у кожного в серці. Та саме тут, на горі, як сказано у книзі Вихід, Мойсей отримав від самого Бога 10 Заповідей, які Він записав на 2 скрижалях. Давайте разом їх зачитаємо. (Слайди 18-19)

- Божих Заповідей є 10. Їх важливо не лише знати, але й виконувати. У нас є 10 пальців, які можуть зробити багато добра. В математиці є також 10 цифр. І щоб стати хорошим математиком потрібно не лише їх запам'ятати, але й навчитися каліграфічно писати, адже за допомогою цих 10 цифр ми зможемо записати безліч чисел. І ще

дуже важливо швидко і правильно рахувати в межах 10, досконало знати склад чисел від 2 до 10, тоді ви станете вправними математиками і підкорите будь-яку математичну вершину.

Оцініть свої знання та вміння з математики за допомогою 10 пальчиків, де 1 — це я дуже мало знаю з математики в межах 10, а 10 — це я вільно додаю і віднімаю в межах 10, знаю склад чисел від 2 до 10.

- Оскільки ми прийшли на саму вершину, то я піднімаю всі свої 10 пальчиків і дякую вам за роботу на уроці. (Слайд 20)

Математика. 1 клас.

Відповідно до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна

Тема. Лічба десятками. Утворення двоцифрових чисел з десятків та одиниць. Задачі на знаходження остачі.

Очікуванні результати:

Учень/учениця:

- лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу десятками [2 МАО 1-4.2-1];
- порівнює і впорядковує об'єкти навколишнього світу за однією або декількома ознаками [2 МАО 1-4.1-2];
- об'єднує об'єкти у групу за спільною ознакою [2 МАО 1-4.1-3];
- виконує перевірку правильності лічби довільним способом [2 МАО 1-3.3-4];
- читає і записує натуральні числа (мінімум до 100) та нуль — словами і цифрами [2 МАО 2-4.2-3];
- досліджує, що одна і та ж цифра в записі числа набуває різних значень залежно від своєї позиції [2 МАО 2-4.2-5];
- порівнює натуральні числа в межах 100, позначає результат порівнювання за допомогою знаків $>$, $<$, $=$ [2 МАО 2-4.2-6];
- з'ясовує, яка інформація потрібна для розв'язування проблемного завдання, в тому числі й сюжетних задач (яка інформація наявна, якої інформації немає і яку треба знайти) [2 МАО 2-2.2-1];

- описує (коментує) послідовність дій стосовно розв'язання проблемного завдання (в тому числі сюжетної задачі) за допомогою дорослого або самостійно [2 MAO 2-2.2-2].
- вимірює довжини предметів або відрізків [2 MAO 3-4.7-4];
- будує відрізки заданої довжини [2 MAO 3-4.7-5].

ЗМІСТ УРОКУ

I. Організаційний момент.

— Продзвенів дзвінок. Перш ніж ви сядете за парти, оберіть зі скриньки картку того кольору, який вам подобається. Об'єднайтеся у групи відповідно до кольорів, які ви вибрали, і займіть місце за партами, на яких є картка такого ж кольору.

II. Мотиваційний момент.

- Прочитайте вислів, який записаний на картці.
  - ✓ **Червоний.** «Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний!» (Луки 6: 36)
  - ✓ **Жовтий.** «Подяку складайте за все...» (1 Солунян 5:18)
  - ✓ **Зелений.** «...Блаженніше давати, ніж брати!» (Дії 20:35)
- Нехай вибір картки буде не даремним, а слова, які ви щойно прочитали, стануть вашим повсякденним правилом. Оберніть картку з іншої сторони і прочитайте назви ваших груп, які відповідають біблійним віршам: наймилосердніші (червоний), найвдячніші (жовтий), найщедріші (зелений).

III. Оголошення теми та завдань уроку.

- Сьогодні на уроці ми з вами закріпимо навички лічби десятками, вчитимемося записувати двоцифрові числа, а найголовніше — віддавати, не шкодуючи, і отримувати з вдячністю, розв'язуючи сюжетні задачі, знаходячи відповіді на складні запитання.

IV. Основна частина

1. Робота з будиночком чисел.

Будиночок чисел				
Десять	10		1 дес. 0 од.	10
Двадцять	20			10+10
Тридцять			3 дес. 0 од.	10+10+10
Сорок	40		4 дес. 0 од.	10+10+10+10
П'ятдесят	50		5 дес. 0 од.	
Шістдесят			6 дес. 0 од.	10+10+10+10+10+10
Сімдесят	70		7 дес. 0 од.	10+10+10+10+10+10+10
Вісімдесят				10+10+10+10+10+10+10+10
Дев'яносто			9 дес. 0 од.	
Сто	100		10 дес. 0 од.	

- Попрацюйте у «Будиночку чисел». Заповніть порожні клітинки. Повторіть назви круглих чисел і правила позначення їх цифрами. (Роздаю картки індивідуально).
- За правильно виконане завдання група отримає балсердечко. Пам'ятайте, що завдання мають виконати усі учасники групи, тому допомагайте один одному.

2. Лічба десятками.

- Полічіть від 10 до 100 десятками.
- Від 30 до 70.
- Від 80 до 40.

3. Термін «порівну». Проблемна ситуація.

- У кожної групи на парті в скринці є кошти. Відкрийте їх і порахуйте гроші.
- Скільки грошей мають «Найвдячніші» наші учні? (20 к.)
- Небагато, але ви ж пам'ятаєте, що ми за все дякуємо Богу.
- «Наймилосердніші»? (40 к.)
- А «Найщедріші»? (60 к.)
- Хто має найбільше коштів?
- Хто найменше?
- Як зробити так, щоб «Наймилосердніші» і «Найвдячніші» малу однакову кількість копійок, тобто порівну? («Наймилосердніші» віддадуть 10 к. «Найвдячнішим»).
- Група червоного кольору поділиться коштами, а учасники групи жовтого кольору не забудьте подякувати.
- Але ще група «Найщедріших» має аж 60 к. Як зробити так, щоб в усіх груп було порівну? («Найщедріші» віддають по 10 к. «Наймилосерднішим» і «Найвдячнішим»).
- Полічіть скільки копійок має кожна група зараз? (40 к.)
- Чи є інший спосіб, як можна було розділити кошти з самого початку? («Найщедріші» могли віддати 20 к. «Найвдячнішим», тоді б у всіх стало по 40 к.)

Каліграфічна хвилинка.

- Чи зустрічається число 40 на сторінках Біблії? (*40 днів та ночей ішов дощ під час всесвітнього потопу, 40 днів був Мойсей на горі Синай, 40 днів Ісус постив у пустелі, 40 днів пройшло від Воскресіння Ісуса до Його Вознесіння та ін.*)
- Пригадайте алгоритм написання цифр 4 і 0. Напишіть каліграфічно один рядочок числа 40.

4. Нумерація двоцифрових чисел.

У кожної групи на картці вказане місце з Біблії, де можна прочитати відповідний вірш. Ви бачите два числа, одне з яких вказує на номер розділу, а інше — на номер вірша. Ваше завдання: записати ці числа в таблицю, визначивши в кожному число десятків та одиниць.

Десятки	Одиниці

5. Розташуйте числа в порядку зростання.

- У мішечку в кожній групі є числа, вони всі перемішалися. Ваше завдання: викласти числа від найменшого до найбільшого і записати їх в порядку зростання у зошит.

10, 90, 5, 20, 80, 40, 100, 1, 30.

V. Музична руханка «Все творіння хвалить Бога».

VI. Робота над задачами.

- Спробуймо перефразувати вірші кожної групи мовою математики, з'ясувати, з яким видом задач ми маємо

справу в тому чи іншому випадку: з задачами на знаходження суми чи з задачами на знаходження остачі?

- «Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний!» (Луки 6: 36) — бути милосердним означає допомагати, віддавати, це яка дія — віднімання чи додавання?
- Звичайно, це дія віднімання, а отже задачі на знаходження остачі.
- «...Блаженніше давати, ніж брати!» (Дії 20:35) — знову задачі на знаходження остачі.
- «Подяку складайте за все...» (1 Солунян 5:18) — а дякують, зазвичай, тоді, коли щось отримали, коли щось збільшилось, отже, це будуть задачі на знаходження суми.

Ваше завдання: скласти задачу відповідного типу, записати її на картці свого кольору і передати її іншій групі за годинниковою стрілкою. Група, отримавши задачу, читає її, аналізує і розв'язує на цій же картці.

- Отже, «Наймилосердніші» складають задачу на знаходження остачі, «Найщедріші» — теж на знаходження остачі, а «Найвдячніші» — на знаходження суми. На це завдання у вас 6 хвилин.

За правильно виконане завдання група отримує 2 бали.

VII. Робота з величинами та геометричним матеріалом.

1. Полічіть скільки балів, отримала кожна група.
Накресліть відрізок довжиною стільки сантиметрів, скільки балів отримала ваша група.
2. Сьогодні на уроці, працюючи разом, ви заробили певну кількість балів. Це ваша зарплата за роботу на уроці. В яких одиницях отримують зарплату ваші батьки?

- Які ви ще знаєте грошові одиниці?
- У часи, коли жив на землі Ісус Христос, була така монета, як лепта. Це приблизно як наша копійка. Багато можна купити за копійку?
- Ваше завдання порівняти величини.
3 см 6 см   5 грн 10 грн
2 лепти 9 лепт   5 к. 50 к.

VIII. Рефлексія. Самооцінювання.

- На закінчення нашого уроку я б хотіла, щоб ви уважно послушали одну історію із життя Ісуса Христа, про яку нам розповідає євангелист Лука у розділі 21:1-4:

¹ І поглянув Він угору, і побачив заможних, що кидали дари свої до скарбниці.

² Побачив і вбогу вдовицю одну, що дві лепти туди вона вкинула. ³ І сказав Він: Поправді кажу вам, що ця вбога вдовиця вкинула більше за всіх! ⁴ Бо всі клали від лишка свого в дар Богові, а вона поклала з убогства свого весь прожиток, що мала..

Євангеліє від Луки 21:1-4

- Чи багато поклала бідна вдова? (Найменше за всіх)
- Але в очах Ісуса це було багато?
- У математиці все вимірюється точно: 10 гривень завжди буде менше, ніж 40 грн. Але в очах Божих величини вимірювання зовсім інші. Та сьогодні я радію, бо Бог побачив у 1 класі не лише учнів, які вже вміють лічити десятками, Він побачив дійсно наймилосердніших, які вміють допомагати від щирого серця, найщедріших першокласників, які вміють віддавати, не нарікаючи, найвдячніших, які

вдячні навіть за найменший дарунок. Якщо кожен із вас відчув себе таким, то візьміть свої бали-сердечка і покладіть у нашу спільну скарбничку, поглянувши на яку, кожен з нас згадає, що «...Блаженніше давати, ніж брати!» (Дії 20:35)

Математика, 2 клас.

*Відповідно до типової освітньої програми, розробленої
під керівництвом Р.Б. Шияна*

Підручник. Математика. 2 клас. О. Пись, І. Філяк

Тема. Час. Дні тижня.

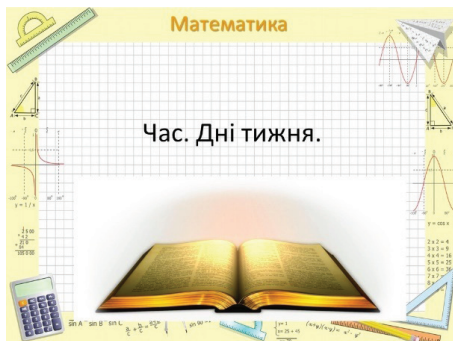
Очікувані результати:

Учень/учениця:

- здійснює вимірювання величин, маючи вільний доступ до необхідних вимірювальних приладів (годинник,) [2 MAO 3-4.7-1];
  - позначає час на зображенні/ макеті циферблату годинника зі стрілками [2 MAO 3-4.7-7];
  - використовує календар для опису і розв'язання повсякденних проблем [2 MAO 3-4.7-8];
  - розуміє, які одиниці вимірювання величини доцільно використовувати в конкретному випадку [2 MAO 3-1.2-4];
  - порівнює іменовані числа, подані в одиницях часу [2 MAO 3-1.2-5].
-

ЗМІСТ УРОКУ

I. Вступна частина. (Слайд 1)

Організація класу до уроку.
І знову кличе дзвоник в клас,
Знання нові чекають нас.
Математику вивчати
З Богом будем пізнавати
Для молитви час настав,
Господа щиро прослав.

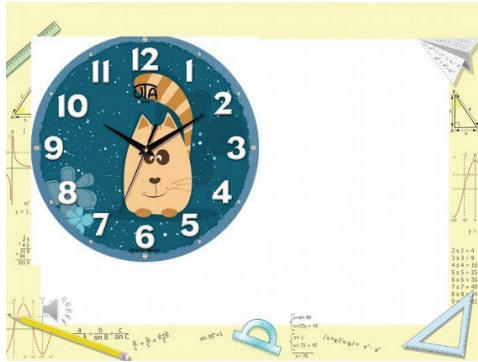
(Молитва перед уроком. Слайд 2)

II. Основна частина

1. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Звучить звук годинника. (Слайд 3)

- Діти, а що це за звук?
- А що вимірює годинник?
- Яку годину показує годинник?

— Сьогодні на уроці ми зосередимо увагу на вивченні такої важливої у житті людини величини як час. Час плине дуже швидко, його не можна повернути. Відчуття часу залежить від того, якою справою зайнята людина: якщо справа цікава, то й час плине швидко, людина не помічає, що минули години. Якщо справа нецікава, одноманітна, то й людині здається, що час ніби розтягнутий. Проте в наш інформаційний час, коли людина може одержати інформацію майже про всі події, що відбуваються не лише в її місті, не лише в її країні, а й у світі, здається, що дуже багато подій відбувається за добу, і тому схоже, що час плине дуже швидко. Життя сучасної людини дуже стрімке, події змінюються одна за одною. Люди багато чого не встигають і дуже жалкують про це. Тому важливо впорядковувати, організовувати свій час, щоб не гаяти його даремно, а цінувати кожну годину.

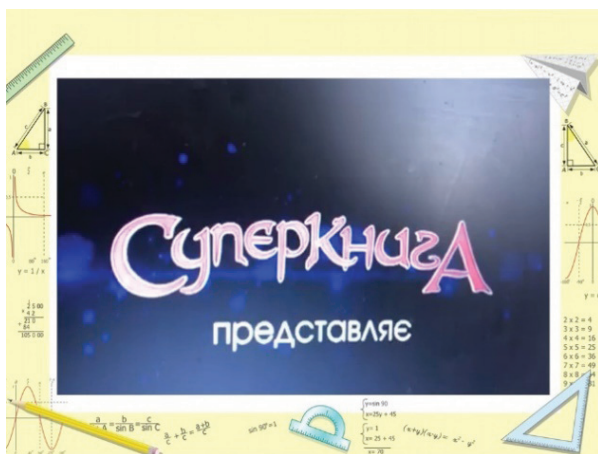
Тож ми сьогодні з вами відправимся у подорож у часі.

2. Вивчення нового матеріалу.

- Пригадайте, у якій книзі ми зможемо знайти відповіді? Сьогодні ми будемо подорожувати з гостями, які завітали до нас на урок. (Слайд 4)

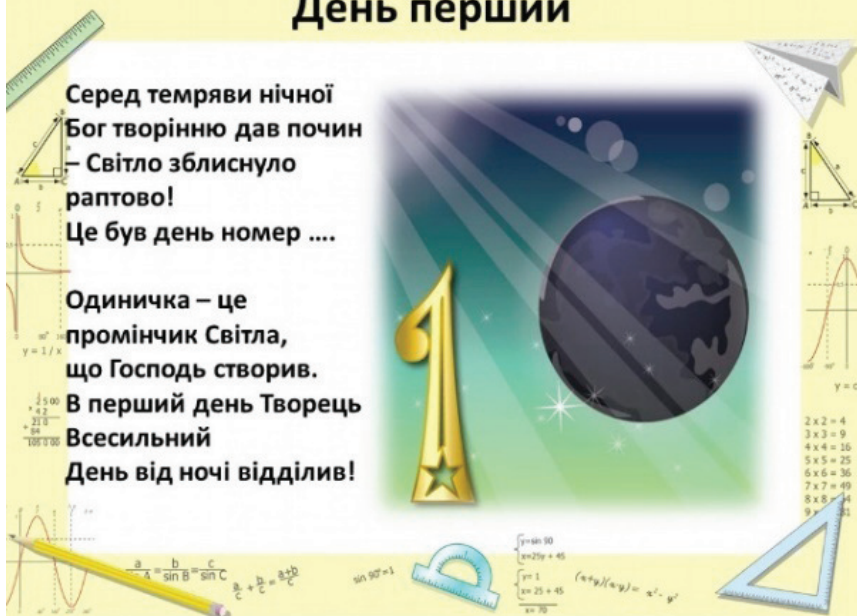
- Кріс, Джой та їх друг Робік. Вони нам допоможуть знайти відповідь на питання: в чому вимірюється час? І як він з'явився? Тож уявімо, що ми перенеслися в час коли Господь створював світ. (Слайд 5-12)

День перший

Серед темряви нічної
 Бог творінню дав почин
 – Світло зблиснуло
 раптово!
 Це був день номер ...

Одиничка – це
 промінчик Світла,
 що Господь створив.
 В перший день Творець
 Всесильний
 День від ночі відділив!

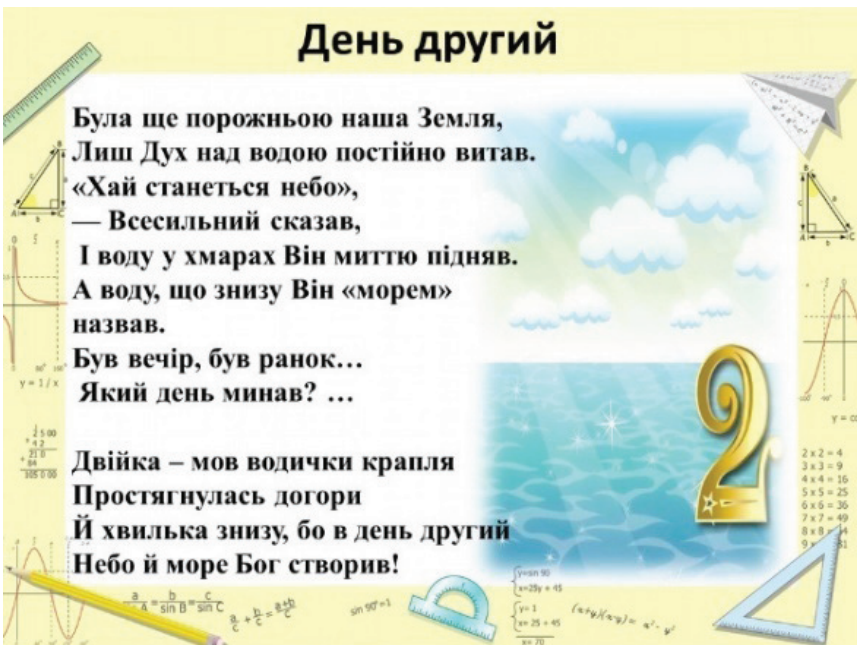

День другий

Була ще порожньою наша Земля,
 Лиш Дух над водою постійно витав.
 «Хай станеться небо»,
 — Всесильний сказав,
 І воду у хмарах Він миттю підняв.
 А воду, що знизу Він «морем»
 назвав.

Був вечір, був ранок...
 Який день минав? ...

Двійка – мов водички крапля
 Протягнулась догори
 Й хвилинка знизу, бо в день другий
 Небо й море Бог створив!

День третій

Всі дерева квіти ,трави
 Наш Господь для нас створив
 Ярину, плоди ,насіння
 Він на землю поселив
 І був вечір, і був ранок
 Тож скажи, будь ласка, швидко
 У який це день було?

Трійка – мов зелений кущик
 Визирає з-за гори.
 Ще – дерева, ґрунт і зелень
 В третій день Господь створив.

День четвертий

Світило велике
 Господь наш створив,
 Щоб днем воно керувало,
 На тверді небесній його помістив,
 Щоб всіх нас теплом зігрівало.
 Маленьке світило та зорі ясні
 У нічку нам світять із неба.
 І бачив наш Бог,
 що Він добре зробив,
 І був вечір, і був ранок,
 То ж який день зустрів світанок?

А четвірка – наче зірка
 Сяє ввечері й вночі.
 Дня четвертого світила
 В небі нашому з'явилися!

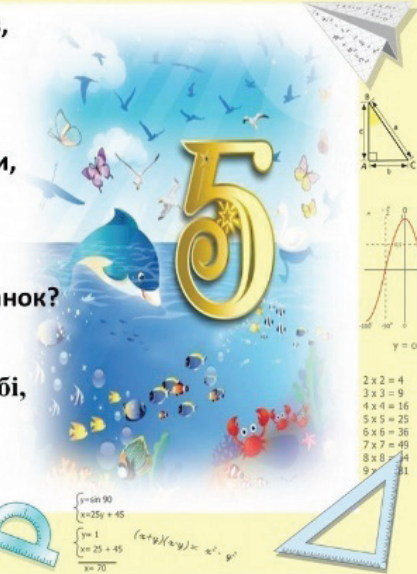

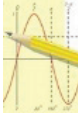
День п'ятий

Наш Господь не відпочивав,
А старанно працював.
Птаство, що літає в небі,
Плазуни повзуть в траві,
Риби великі, дельфіни, кити,
В морі глибокім притулок
знайшли.
І був вечір, і був ранок,
То ж який день зустрів світанок?

Цифра 5 – мов пташка в небі,
Або коник в синім морі,
Риби, плазуни, комахи,
Що з'явилися у просторі.

$$\frac{2}{500} = \frac{4.2}{210} = \frac{84}{10500}$$

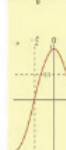
$$\frac{a}{A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C}$$

$$\frac{a}{c} + \frac{b}{c} = \frac{a+b}{c}$$

$$\sin 90^\circ = 1$$

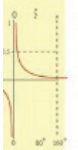
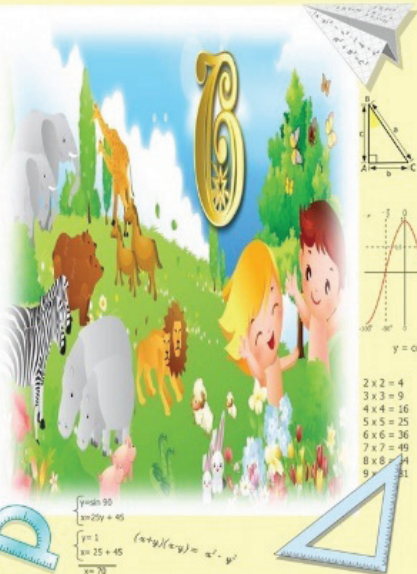
$$\begin{cases} \gamma = \sin 90^\circ \\ \epsilon = 25\gamma + 45 \\ \gamma = 1 \\ \epsilon = 25 + 45 \\ x = 70 \end{cases} \quad (\sin \gamma) (\cos \gamma) = \sin^2 \gamma$$

$$\begin{aligned} 2 \times 2 &= 4 \\ 3 \times 3 &= 9 \\ 4 \times 4 &= 16 \\ 5 \times 5 &= 25 \\ 6 \times 6 &= 36 \\ 7 \times 7 &= 49 \\ 8 \times 8 &= 64 \\ 9 \times 9 &= 81 \end{aligned}$$

День шостий

Цифра 6 – жива тварина
визирає з-за кущів.
Ослика, слона і мавпу в
шостий день Господь
створив.
А на землю наш Творець,
Поселив тварин земних,
І за образом своїм,
Він людину сотворив.

$$\frac{2}{500} = \frac{4.2}{210} = \frac{84}{10500}$$

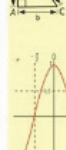
$$\frac{a}{A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C}$$

$$\frac{a}{c} + \frac{b}{c} = \frac{a+b}{c}$$

$$\sin 90^\circ = 1$$

$$\begin{cases} \gamma = \sin 90^\circ \\ \epsilon = 25\gamma + 45 \\ \gamma = 1 \\ \epsilon = 25 + 45 \\ x = 70 \end{cases} \quad (\sin \gamma) (\cos \gamma) = \sin^2 \gamma$$

$$\begin{aligned} 2 \times 2 &= 4 \\ 3 \times 3 &= 9 \\ 4 \times 4 &= 16 \\ 5 \times 5 &= 25 \\ 6 \times 6 &= 36 \\ 7 \times 7 &= 49 \\ 8 \times 8 &= 64 \\ 9 \times 9 &= 81 \end{aligned}$$

- А чи відгадаєте ви загадку? Сім братів віком рівні та іменами різні?
- А які дні тижня ви запам'ятали? 4 дня Господь створив світила, за якими ми орієнтуємося у часі. Пригадайте, які саме? (*Сонце, Місяць, Зорі*).

3. Колективна робота над завданням.

Доба — проміжок часу, протягом якого Земля робить повний оберт навколо своєї осі. (Демонструємо це на глобусі.) Можна повідомити учням, що доба містить 24 рівних частини — години. У добі 24 години. Доба починається опівночі. Робік пропонує назвати частини доби. (*Слайд 13*)

– Назвіть частини доби:

- 1) коли сходить сонце;
- 2) коли сонце в зеніті;
- 3) коли сонце сідає;
- 4) коли на небі з'являються зорі.

– З'ясуємо, скільки діб у тижні. Досліджуємо календар (Слайд 14).

- Поясніть, скільки може бути тижнів у місяці? Отже, 7 діб становлять один тиждень; близько 4 тижнів становлять 1 місяць — це одиниця вимірювання часу, яка так само, як і доба, пов'язана з обертанням небесних тіл.

Місяць — це проміжок часу, протягом якого Місяць робить повний оберт навколо Землі та навколо своєї осі. Період руху Місяця навколо своєї осі та період руху Місяця навколо Землі співпадають, тому ми бачимо Місяць весь час з одного боку.

Учні досліджують календар, визначають місяці, в яких по 31 добі, по 30 діб та 28-29 діб. 12 місяців складають більшу одиницю вимірювання часу — рік.

Рік — це проміжок часу, протягом якого Земля робить повний оберт навколо Сонця (за можливості демонструємо це на астрономічному приладі — телурії). Рік містить 365 діб та 6 годин. Тому домовилися вважати 3 роки по 365 діб кожний, а четвертий — по 366 діб, його називають високосним. Останній високосний рік був у 2016 році, а наступний був в 2020 році.

Протягом часу, за який Земля робить повний оберт навколо Сонця, Місяць робить 12 повних обертів навколо Землі. Тому рік поділяють на 12 проміжків — місяців. Рік містить 12 місяців.

Формуючи уявлення про рік, спираємося на близькі дітям спостереження: від святкування дня народження до наступного святкування мине один рік, від святкування Нового року до наступного святкування мине один рік тощо.

- Рік містить 4 пори року. Назвіть їх. Назвіть зимові місяці; весняні місяці; літні місяці; осінні місяці. Можна запропонувати учням поставити запитання одне одному, наприклад: який місяць передує січню? Які наступні два місяці після жовтня?
- Отже, дякуємо нашим героям за цікаву подорож. І виконаємо цікаві завдання для закріплення знань.

4. Формування вмінь і навичок. Закріплення вивченого.

Робота з підручником.

Завдання 3. (Усно)

- Доба складається з ... частин: ранок, ..., ..., ніч.
1 год < 2...   3 доби доби
 днів > 1 тиждень   1 тиждень > 1...

Завдання 2 с.35

- Кріс вивчив дні тижня, але не знає, як скорочено їх записати. Ще раз назвемо дні тижня.
- А зараз допоможіть Джой відгадати день тижня.
- Це другий день тижня. (Вівторок)
- Це день, що слідує за суботою. (Неділя)
- Якщо сьогодні середа, то який день буде завтра. (Четвер)
- Якщо сьогодні неділя, то який день був учора. (Субота)
- Який день тижня буде післязавтра?
- Який день тижня був учора?
- Дякую. Ви дуже допомогли Джой. Я думаю вона запам'ятала дні тижня.

- Скільки часу провів Кріс у подорожі?
- Скільки Джой?
- Що запитується в задачі?
- Якою дією розв'язуємо такий тип задачі?
- Скільки днів становить тиждень? (7днів)

$$7-3=4 \text{ (дн.)}$$

Відповідь: на 4 дні більше.

- А ось яку задачу пропонує Робік. (Слайд 17)

Джой та Кріс гралися на подвір'ї. Джой покликали додому о 8 год вечора, а Кріса - на дві години раніше. О котрій годині покликали Кріса додому?

8-2=6(год)

Відповідь: о 6 годині.

The slide is decorated with various mathematical symbols and diagrams, including a ruler, a protractor, a pencil, and several graphs and equations.

Джой та Кріс гралися на подвір'ї. Джой покликали додому о 8 год вечора, а Кріса — на дві години раніше.

- О котрій годині покликали Кріса додому?

$$8-2=6 \text{ (год)}$$

Відповідь: о 6 годині.

7. Робота з годинником у парі.

- А зараз попрацюємо у парах. У вас на столах є модель годинника і завдання для кожної пари. Покажіть годину, яку пропонує вам Робік.

Експедиція у Вифлієм розпочалась о 10 годині (*демонструють 10 годину*).

— Діти, а що таке Вифлієм? (Місто, де народився Ісус Христос). (*Слайд 18*)

— Закінчилася о 12 годині. (*Демонструють 12 годину*)

— Скільки годин тривала експедиція?

Сніданок був за 1 годину до початку експедиції. О котрій годині був сніданок? (*Демонструють годину*)

За 2 год після закінчення експедиції був обід. О котрій годині був обід? (*Демонструють годину*).

8. Робота з цеглинками «Lego» (*Слайд 19*)

Робота з Lego

Скільки часу потрібно, щоб:

- скисло молоко?
- закінчити школу?
- переглянути циркову виставу?
- здійснити подорож під час канікул?
- посіяти і виростити пшеницю?

ГОДИНИ
ДНІ
ТІЖНІ
МІСЯЦІ
РОКИ

1. Скільки часу потрібно, щоб:

- скисло молоко?
- закінчити школу?

- переглянути циркову виставу?
- здійснити подорож під час канікул?
- посіяти і виростити пшеницю?

9. Рефлексія навчально-пізнавальної діяльності учнів.

- Про що ви дізналися сьогодні на уроці?
- Які одиниці часу пов'язані з обертанням небесних тіл?
- Як ви розумієте таку одиницю вимірювання часу, як доба? місяць? рік?
- Сьогодні був дуже важливий для вас урок. Крім вивчення одиниць вимірювання часу, ми повторили про створення світу. А також розкажіть нашим гостям: (Слайд 20)

- Робік, Джой та Кріс дякують вам за урок. І прощаючись з вами нагадують слова з Біблії: (Слайд 21)

Математика, 2 клас.

Відповідно до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна

Підручник. Математика. 2 клас. О. Пись, І. Філяк

Тема. Закріплення знань учнів. Дії з числами.

Очікувані результати:

Учень/учениця:

- перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схематичний рисунок, схему, таблицю, числовий вираз [2 МАО 2-2.1-2]
- з'ясовує, яка інформація потрібна для розв'язування проблемного завдання, в тому числі й сюжетних задач (яка інформація наявна, якої інформації немає і яку треба знайти) [2 МАО 2-2.2-1];
- описує (коментує) послідовність дій стосовно розв'язання проблемного завдання (в тому числі сюжетної задачі) за допомогою дорослого або самостійно [2 МАО 2-2.2-2]
- оперує числами в межах 100, розв'язуючи різні життєві проблеми [2 МАО 2-4.3-1];
- знаходить значення математичних виразів [2 МАО 2-4.3-3];
- застосовує різні способи виконання арифметичних дій з числами (додавання, віднімання) під час розв'язування завдань та конкретних життєвих проблем, описаних у математичних задачах [2 МАО 2-4.3-5]
- розуміє залежність результатів арифметичних дій від зміни одного з компонентів [2 МАО 2-4.8-1];

- прогнозує результат обчислень [2 МАО 2-1.3-1];
- переконується в достовірності обчислення, здійснивши перевірку зручним для себе способом, робить відповідний висновок [2 МАО 2-1.3-2];
- знаходить помилки у математичних обчисленнях, усуває їх, виконуючи необхідні дії [2МАО 2-3.4-1];
- знаходить необхідні (суттєві) дані для виконання завдання [2МАО 2-3.1-1];
- розуміє, що для відповіді на запитання може бракувати числових даних [2 МАО 2-3.1-2];
- розв'язує проблемні ситуації з опорою на прості математичні моделі [2 МАО 2-2.3-2];
- з'ясовує, чи існує інший шлях розв'язування проблемної ситуації (з допомогою дорослого або самостійно), робить відповідний висновок [2 МАО 2-3.2-1].

ЗМІСТ УРОКУ

I. Організація класу.

Добрий день, дорогі діти. Розпочнемо свій урок із подячної молитви.

ПОДЯЧНА МОЛИТВА

*Ми дякуємо Тобі, Боже, за те
Що Ти допомагаєш і звіряткам у лісі,
І рибкам у морі,
І пташкам у повітрі,
І батькам на роботі,
І нам, дітям, виростати
І Тебе Святого прославляти.*

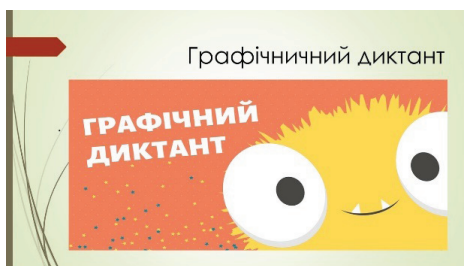
Хай девізом нашого уроку будуть ось такі слова. (Слайд 2)

II. Основна частина.

1. Графічний диктант (Слайд 3)

<https://www.youtube.com/watch?v=1J5wTDmvxes>

- Що ж у нас вийшло?
- Правильно, корабель. (Слайд 4)

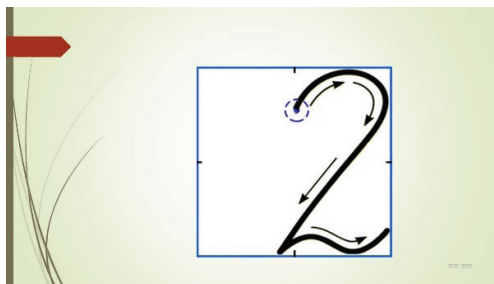
- Тож давайте вирушати у подорож. А подорож у нас буде (морська). Зараз звернемося до Святого Письма. Як же з'явилося море? (Слайд 5)

І сказав Бог: «Нехай збереться вода з-під неба до місця одного, і нехай суходіл стане видний». І сталося так. І назвав Бог суходіл: «Земля», а місце зібрання води назвав: «Море». І Бог побачив, що добре воно.

2. Каліграфічна хвилинка.

- Тож на який день Господь створив море? Правильно на другий. А на кораблі ведеться бортовий журнал. Запишіть число та класна робота. І каліграфічно запишіть цифру 2. (Слайд 6)

3. Групова робота

Діти, на кораблі служать матроси і вони всі працюють у команді, тож зараз у нас групова робота. Ми повинні визначити назву моря, куди потрапив наш корабель. Прошу визначити у групах капітана. Отже, розшифруємо координати. (Слайд 7)

Ч	р	е	в	н	о
39	64	52	8	6	17

23	+	16	=		
67	-	15	=		
21	+	43	=		
15	-	7	=		
13	+	4	=		
15	-	9	=		
40	+	12	=		

- Яка назва моря? (Червоне)
- Пригадайте, хто з біблійних персонажів проходив через це море. Так, це Мойсей з Ізраїльським народом.
- Як Господь проявив своє милосердя до народу? (Слайд 8).

4. Усні обчислення.

- Наступне завдання від Мойсея. Ви всі добре знаєте Біблію. Тож зараз усний рахунок пов'язаний із числами у Біблії. (Слайд 9)

- Кількість учнів Ісуса збільшити на кількість днів, які Ісус постив у пустелі. ($12+40=52$)
- Кількість днів, коли Господь створював світ, збільшити на кількість прокажених, зцілених Ісусом. ($6+10=16$)
- Число днів та ночей, протягом якого йшов дощ під час потопу, збільшити на дні, коли Йона був у череві кита. ($40+3=43$)
- Число лепт, які пожертвувала бідна вдова збільшити на число камінців, які взяв Давид перед боєм з Голіатом. ($2+5=7$)
- Число риб, які були нагодовані 5 тисяч людей збільшити на кількість заповідей, які дав Господь на горі Синай. ($2+10=12$)
- Кількість разів, коли Ной випускав голуба, збільшити на кількість років Ісуса, коли він загубився у храмі. ($3+12=15$)
- Кількість днів, коли ізраїльський народ блукав по пустелі, збільшити на число Євангелій. ($40+4=44$)
- Число хлібин, якими були нагодовані 5 тисяч людей, збільшити на кількість скрижалів, на яких було дано заповіді Мойсею. ($5+2=7$)
- Кількість разів, коли Валаамова ослиця відмовлялася йти, збільшити на кількість днів, коли Мойсей пробув на горі Синай. ($3+40=43$)

- Сума, за яку Йосифа було продано у рабство, збільшити на число зірок, які поклонилися Йосипу у сні. ($20+11=31$)
- Кількість синів Якова збільшити на кількість днів, коли йшов дощ під час потопу. ($12+40=52$)

5. Порівняння іменованих чисел.

- Що ж, ви добре попрацювали. Тож пливемо далі. (Слайд 10)

- А що це за фонтан видніється? Це кит.
- Хто з біблійних персонажів пов'язаний з цією твариною?
- Так, це Йона. А чому він туди потрапив?
- Правильно, бо не виконав волю Божу. І Господь до Йони проявив милосердя. Але ви старанні учні й основне ваше завдання добре навчатися, тому, допомагаючи китові розібратися з прикладами, ми теж допоможемо та проявимо милосердя.
- Кит просить допомогти йому порівняти іменовані числа. (Слайд 11-12)

2кг 4кг
30см 3 дм
39дм 78 см
4м 30см
1грн 100к.
25л 52л

2кг < 4кг
30см = 3 дм
39дм > 78 см
4м > 30см
1грн = 100к.
25л < 52л

6. Гра «Вибери парні і непарні числа».

— Прямуюємо далі. (Слайд 13)

— Попереду видніється якесь дивне судно. У ньому всі тварини по парі. Хто здогадався, що це за судно? Правильно, це ковчег. Пригадайте, яку милість проявив Господь до Ноя та його сім'ї?

— А зараз випишіть усі парні числа? (Слайд 14)

2, 8, 12, 13, 15, 20, 23, 24, 29,
32, 35, 38, 44, 48, 55, 59, 66,
75, 81, 84, 90, 96.

2,8,12,20,24,32,38,44,48,66,84,90,96

A colorful illustration of Noah's Ark filled with various animals. The ark is a large wooden structure with a ramp on the side, sailing on a blue sea. The sky is blue with some white clouds. Various animals are visible on the deck, including giraffes, elephants, lions, and sheep.

7. Хвилинка відпочинку.

— Разом із тваринками проведемо вашу улюблену руханку. «Бог сказав Ною збудувати Ковчег». (Слайд 15)

8. Робота у підручнику.

— Що ж, рушаємо далі. (Слайд 16)

— Справа по борту помічені човен із рибалками. Пригадайте, а хто був рибалками перш, ніж стати учнями Ісуса.

— Андрій та Петро були рибалками. Згадайте, коли знялася буря на морі, яку милість проявив Господь. (Слайд 17)

— А у морі багато морських жителів, тому давайте виконаємо їхні завдання.

Виконати «морські ланцюжки» завдання 15 с.149.

Завдання 17 с.149.

Розв'язання задач

У морі плавало 20 креветок, а устриць — на 15 більше, ніж креветок. Біля них — ще 8 морських коників. На скільки більше устриць, ніж морських коників?

Прочитайте умову задачі.

Складемо скорочений запис. (Слайд 18)

Робота над задачами

- 20 креветок
- ? на 15 більше
- 8 морських коників
-на ?устр. >

(Слайд 19)

Робота над задачами

Задача
1) $20 + 15 = 35$ (устр.)- устриць;
2) $35 - 8 = 27$ (устр.)
Відповідь: на 27 устриць
більше, ніж морських коників.

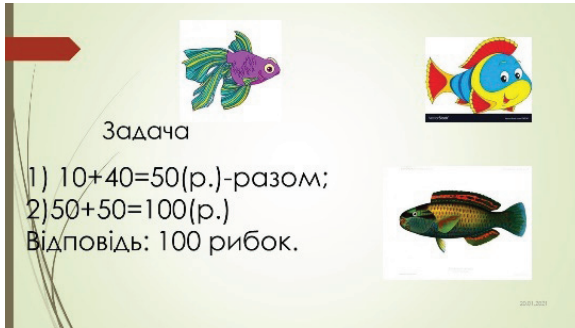
— Знову звернемося до милості Господньої. Пригадайте, як Ісус нагодував 2-ма рибками та 5-ма хлібинами людей, які слухали Його проповідь.

І наступна задача про риб.

У морі плавало маленькі морські рибки: 10 рибок-метеликів, 40 рибок-корів, а рибок-ангелів- стільки, скільки рибок-метеликів і рибок-корів разом. Скільки всього морських рибок?

— Цю задачу розв'язуємо самостійно.

— Перевірте. (Слайд 20)

Задача

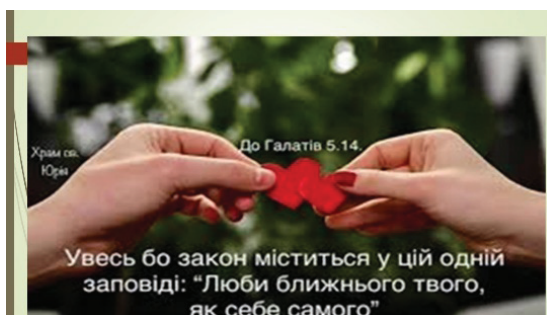
1) $10+40=50$ (р.)-разом;
2) $50+50=100$ (р.)
Відповідь: 100 рибок.

III Рефлексія.

— Ось і закінчується наша подорож. (Слайд 21)

- Наш корабель прибув у бухту «Милосердя», тож як ми повинні ставитися один до одного?
- Проявляти милосердя та любов один до одного. Пригадаємо Слово Боже. (Слайд 22)

- Тож, поверніться один до одного, посміхніться та побажайте гарного дня та настрою. І проявляйте всім милосердя.
- Зараз зробіть самооцінювання уроку. (Слайд 23)

- Дякую всім за урок.

Урок математики. 2 клас.

Відповідно до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р.Б. Шияна

Підручник. Математика. 2 клас. О. Пись, І. Філяк

Тема. Віднімання числа 13.

Очікувані результати:

Учень/учениця:

- перетворює інформацію (почуту, побачену, прочитану) у схематичний рисунок, схему, таблицю, числовий вираз [2 МАО 2-2.1-2];
- з'ясовує, яка інформація потрібна для розв'язування проблемного завдання, в тому числі й сюжетних задач (яка інформація наявна, якої інформації немає і яку треба знайти) [2 МАО 2-2.2-1];
- описує (коментує) послідовність дій стосовно розв'язання проблемного завдання (в тому числі сюжетної задачі) за допомогою дорослого або самостійно [2 МАО 2-2.2-2];
- оперує числами в межах 100, розв'язуючи різні життєві проблеми [2 МАО 2-4.3-1];
- знаходить значення математичних виразів [2 МАО 2-4.3-3];
- застосовує різні способи виконання арифметичних дій з числами (додавання, віднімання) під час розв'язування завдань та конкретних життєвих проблем, описаних у математичних задачах [2 МАО 2-4.3-5] — розуміє за-

- лежність результатів арифметичних дій від зміни одного з компонентів [2 MAO 2-4.8-1]
- прогнозує результат обчислень [2 MAO 2-1.3-1];
- переконується в достовірності обчислення, здійснивши перевірку зручним для себе способом, робить відповідний висновок [2 MAO 2-1.3-2];
- знаходить помилки у математичних обчисленнях, усуває їх, виконуючи необхідні дії [2 MAO 2-3.4-1];
- знаходить необхідні (суттєві) дані для виконання завдання [2 MAO 2-3.1-1];
- розуміє, що для відповіді на запитання може бракувати числових даних [2 MAO 2-3.1-2];
- розв'язує проблемні ситуації з опорою на прості математичні моделі [2 MAO 2-2.3-2];
- з'ясовує, чи існує інший шлях розв'язування проблемної ситуації (з допомогою дорослого або самостійно), робить відповідний висновок [2 MAO 3.2-1].

ЗМІСТ УРОКУ

I. Вступна частина.

Організація класу.

Другу руку простягни,

Посмішку усім пошли.

Добрий ранок!

Добрий день!

Наш урок ми розпочнем.

- А щоб мати успіх на уроці потрібно попросити у нашого Господа. (*Дитяча молитва*).

— А девізом нашого уроку будуть слова Мудрого Соломона.
(Слайд 2)

II. Основна частина.

1. Усний рахунок

— Де черпати мудрість ви дізнаєтесь, розв'язуючи приклади.

Гра «Дешифрувальник». (Слайд 3)

Усний рахунок

Гра « дешифрувальник »

Розшифруйте слово та прочитайте пояснення в тлумачному словнику

$8+3$	$13-8$	$5+7$	$11-5$	$12-4$	$7+8$
б	і	б	л	і	я

12	15	11	8	6	5
Б	я	б	і	л	і

— Біблія єдина книга, де ми можемо знайти відповіді на всі запитання.

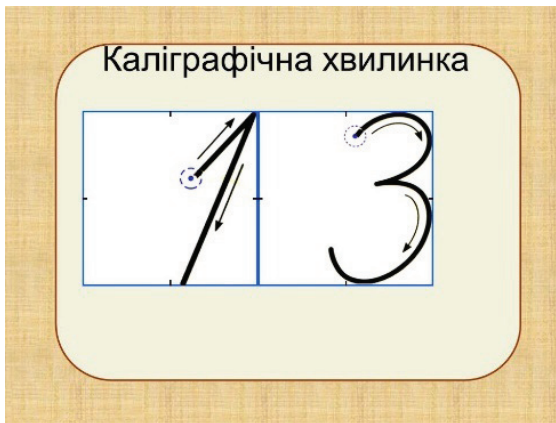

2. Каліграфічна хвилинка

- Зараз напишем число 13. За допомогою яких цифр, ми його запишемо?
- Пригадайте, а де у Біблії говориться про число 13?
- Знову звернемося до книги книг і пригадаєм про наймудрішого царя Соломона. (Слайд 4)

- Каліграфічно запишемо це число. (Слайд 5)

3. Вивчення нового матеріалу.

- Сьогодні на уроці ми будемо віднімати від числа 13. (Слайд 6)

- Розглянемо алгоритм обчислення на конкретному виразі. Наприклад 13-5. Подивимося, як це відбувається практично. Що таке 13? 13 — це 1 десяток та 3 одиниці. Що означає відняти? Це забрати одиниці. Спочатку ми заберем 3 одиниці, але ж нам потрібно відняти 5. Тоді ми ще забираємо від десятка 2 одиниці. Отже, щоб відняти нам потрібно число 5 розкласти на 3 і 2. Тому що число 13 містило 3 одиниці ми спочатку віднімали 3 одиниці, одержали число 10, а потім від 10 віднімаємо ще 2. Одержуємо 8.

4. Робота з підручником. (Слайд 7)

— Давайте для закріплення виконаємо завдання 2 на сторінці 100.

5. Розв'язання задач.

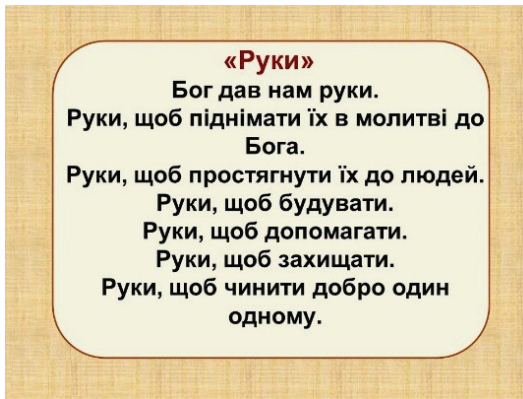
Івасик прочитав першого дня 4 розділи Соломонових Приповістей, а другого дня на 5 розділів більше.

Постав запитання так, щоб задача розв'язувалася:

- 1) Однею дією; (Скільки розділів прочитав Івасик другого дня?)
- 2) Двома діями. (Скільки всього розділів прочитав Івасик за два дні?)

6. Хвилинка відпочинку

«Руки». (Слайд 8)

Учитель просить дітей поділитися по парах. Він читає вголос, а учні виконують.

Бог дав нам руки. (Діти піднімають руки вперед).

Руки, щоб піднімати їх в молитві до Бога. (Діти піднімають руки вгору).

Руки, щоб простягнути їх до людей. (Діти розводять руки в сторони).

Руки, щоб будувати. (Діти імітують будівництво).

Руки, щоб допомагати. (Діти по черзі: одні присідають, інші піднімають тих, хто начебто впав).

Руки, щоб захищати. (Одна дитина стає перед іншою, ніби захищаючи, та розводить руки в сторони).

Руки, щоб чинити добро один одному. (Діти беруться за руки).

7. Робота в групах. (Слайд 9)

Вправа «Математичні вирази»

— Складіть та обчисліть математичні вирази.

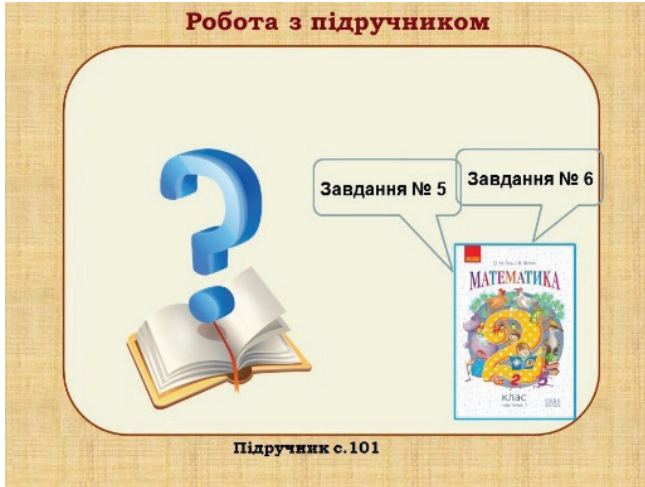
8. Закріплення знань та вмінь учнів.

— Діти, Книга Приповістей Соломонових вчить нас « Хто любить навчання, той любить пізнання...». (Слайд 10)

- Тому давайте закріпимо свої знання.
- А щоб багато знати — потрібно багато читати.

Задача 6. (Слайд 11)

- Прочитайте задачу.
- Про що говориться в задачі?
- Скільки енциклопедій прочитав Івасик упродовж семестру?
- Скільки під час канікул?
- Що запитується у задачі?
- Розв'язання задачі запишіть у зошит самостійно.

9. Головоломка

Вправа «Поміркуємо» (Слайд 12-13)

Завдання № 8

- Перекладіть по 1 паличці, щоб рівності були правильними.

Головодомки

Вправа "Поміркуємо"

Завдання № 7

$$9 + 4 = 7$$

Підручник с. 101

Головодомки

Вправа "Поміркуємо"

Завдання № 7

$$8 + 6 = 6$$

Підручник с. 101

III. Рефлексія. (Слайд 14)

Рефлексія

На уроці мені дуже сподобалось.

На уроці мені сподобалось.

На уроці мені не сподобалось.

— Дякую за урок. Ми молодці!

ВИСНОВКИ

КОЖЕН педагог закладу загальної середньої освіти здійснює виховну діяльність. Педагогічна діяльність потребує особливих якостей від людини, яка обрала педагогічну професію. Базові якості педагога як суб'єкта й організатора виховного процесу в закладах освіти: професіоналізм, інформативна грамотність, широкий кругозір, педагогічна творчість, відкритість до нового, володіння інтерактивними методами, мобільність, комунікативність, критичне мислення, емоційна врівноваженість, особистісна гнучкість, здатність до самоаналізу та самоконтролю.

Сучасний учитель — це носій загальнолюдських культурних цінностей, глибоких і різноманітних знань, високих моральних якостей, патріот своєї держави, займає активну громадянську позицію з урахуванням демократичних засад та принципів. Педагог визначає вищою цінністю кожную людину, поважає її честь і гідність, права і свободи, зазначені у Конституції України, формує безпечне освітнє середовище, вміє знаходити порозуміння серед учасників освітнього процесу а неухильно дотримується принципу рівності.

Успішна педагогічна діяльність, вплив педагога на учня залежать від його авторитету. Чим вищий авторитет учителя, тим важливішими будуть для учнів цінності та компетентності, які він передає своїм вихованцям. Педагог спрямовує авторитет своєї професії та свого професійного співтовариства на захист загальнолюдських цінностей та принципів. Оскільки освіта стосується життя та успіху людини у суспільстві, її фізичного, психічного і духовного здоров'я, — базові якості педагога як суб'єкта і організатора виховного процесу, дотримання ним норм моралі й професійної етики мають особливе значення.

А кредом кожного сучасного педагога мають бути слова Андрія Шептицького: «Пам'ятайте, що християнське виховання є більшим добром, ніж усі добро світу!»

Список літератури

1. Амонашвили Ш. А. Истина школы. Київ: СПД А. М. Богданова, 2005. 72 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
3. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ – Чернівці: «Букрек», 2018. – 286 с.
4. Вітюк В. В. Готовність педагогів до уміння в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Педагогічний пошук. 2017. № 2 (94). С. 3-6.
5. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.04.2020)
6. Загальнолюдські й національні морально-духовні цінності як основа формування особистості. Проблема освіти: науково-методичний збірник / гол. ред. В. О. Зайчук. Київ: Науково-методичний центр вищої освіти, 2000. Вип. 20. С. 193-201.
7. Коберник О. М. Духовний розвиток сучасних школярів: результат експериментального дослідження. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua> (дата звернення: 04.04.2020).
8. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://cutt.ly/weJNeUr> (дата звернення: 02.04.2020).
9. Омельченко А. П. Духовний розвиток молоді в регіональному культурно-освітньому просторі: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Східноукраїнський нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ, 2006. 20 с.
10. Помиткін Є. О. Духовний розвиток особистості як пріоритетне завдання освіти XXI ст. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наук. пр. / за ред. Г. П. Шевченко. Сєверодонецьк: СНУ ім. В. Даля, 2017. Вип. 3 (78). С. 180-186.
11. Про освіту: Закон України від 16.11.2020 р. № 2145 – VIII/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 02.04.2020).

12. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: метод. посіб. / упоряд.: О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.
13. Сухомлинський В. О. Духовний світ школяра: вибрані твори у 5 т. Київ, 1976. Т. 1.
14. Таранік-Ткачук К. Нові обрії гуманітарної освіти. Дивослово. 2012. № 8. С. 2.
15. Тюріна Т. Духовна педагогіка: витоки, сутність і перспективи розвитку: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2005. 276 с.
16. Унгурян І. К. Формування гуманних взаємовідносин педагога та учня як складова педагогіки партнерства нової української школи. Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць / (матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Формування духовної безпеки особистості в умовах сьогодення: виклики і проблеми» (24 травня 2017 року, м. Київ); Ч.2 / гол. ред. Г. П. Шевченко. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. Вип. 4 (79). 364 с.
17. Янчук І. Виховуємо патріотів. Організація національно-патріотичного виховання учнів. Директор школи. 2017. № 5-6 (797–798). С. 30-31.
18. Яремчук С. В. Проблема духовності в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів: збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка Національної АПН України / за ред. С. Д. Максименка. Київ. 2012. Т. XIV. Ч.1. С. 397-404.
19. Самоосвіта вчителя, або Навіщо педагогу вчитися. Школа. 2017. № 7. С. 2-40.
20. Формування компетентностей на уроках математики / О. М. Ткаченко, І. М. Кожевнікова, Л. П. Шатохіна // Математика в школах України. — 2014. — № 6 (414). — С. 2-3.
21. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/>

